

v evropské politice (12. 12. – 18. 12. 2016)

Událost týdne:

17. listopadu protestovaly tisíce Poláků na výzvu opozice proti vládě konzervativní strany Právo a spravedlnost (PiS), jež podle nich potlačuje demokratické svobody. Protest byl původně svolán před budovu polské dolní komory parlamentu – Sejmu - již předcházející den kvůli návrhu PiS omezit přístup novinářů do parlamentní budovy. Zhruba 30 opozičních poslanců zahájilo na protest proti omezujícímu opatření blokádu zasedací místnosti, jednání bylo proto přesunuto do jiné místnosti parlamentu, kde došlo ke schválení státního rozpočtu, kam však údajně nebyli vpuštěni někteří opoziční poslanci. Příznivci opozice, považující schválení rozpočtu za nelegální, následně zablokovali východy z budovy parlamentu, kde se nacházela i premiérka Beata Szydlová (PiS) či předseda PiS Jaroslaw Kaczyński. Premiérka Szydlová označila v reakci na protesty počínání opozice za skandální a neodpovědné. Opozice podle ní vyvolává „krajní emoce“, které neodpovídají současnému stavu země. Protesty pokračovaly i následující den. Prezident Andrzej Duda vyjádřil připravenost zprostředkovat jednání mezi PiS a opozicí a vyzval vládu, aby respektovala polský lid, ústavní zásady a zavedené zvyklosti.

13. prosince získala důvěru italské poslanecké sněmovny vláda sestavená novým premiérem Paolem Gentilonim, který ve funkci nahradil Mattea Renziho, jenž v předcházejícím týdnu rezignoval v důsledku prohraného referenda o ústavních změnách. Následující den schválil vládu i italský senát. Gentiloniho vláda chce pokračovat v kurzu nastaveném Renzím, oba politici jsou členy Demokratické strany. Předpokládá se však, že vláda nebude u moci dlouho, neboť po Renziho rezignaci sílí tlak na uspořádání předčasných voleb, zejména ze strany populistického Hnutí pěti hvězd či separatistické Ligy Severu.

13. prosince zablokovalo Rakousko přijetí společného stanoviska EU k rozšiřování Unie, neboť jako jediná členská země trvalo na úplném zmrazení přístupových jednání s Tureckem, především kvůli stupňujícím se represím tureckého režimu v reakci na nepodařený červencový pokus o puč.

14. prosince informovala Česká televize, že španělský ústavní soud vyhověl stížnosti madridské vlády a opakovaně zakázal vyhlášení referenda o nezávislosti Katalánska, které zamýšlela uspořádat tamní regionální vláda. Podle soudu je vyhlášení takového referenda ze strany jednotlivých krajů protiústavní.

15. prosince skončila oficiální část summitu EU v Bruselu. Nejvyšší představitelé unijních zemí zde rozhodli, že o brexitu bude s Velkou Británií vyjednávat Evropská komise. Evropský parlament se bude účastnit jen přípravných jednání. Země EU se dohodly i na prodloužení hospodářských sankcí vůči Rusku v souvislosti s ukrajinskou krizí o dalších šest měsíců, neboť podmínky stanovené v mírových dohodách z Minsku zůstávají podle EU ze strany Ruska nenaplněné. Politici se shodli i na intenzivnější bezpečnostní a obranné spolupráci, na niž by se v budoucnu mělo vynakládat více financí. Zdůraznili též nutnost zajistit humanitární pomoc a evakuaci civilistů v severosyrském Aleppu a kriticky poukázali na roli Ruska a Íránu, podporující syrský režim Bašára Asada, v syrském konfliktu.

17. prosince došlo v tureckém městě Kayseri k explozi autobusu, při níž zemřelo 13 lidí a dalších 56 osob bylo zraněno. Podle tureckého prezidenta Recepta Tayyipa Erdogana se jedná o teroristický útok, za nějž jsou zodpovědní kurdští separatisté, respektive Strana kurdských pracujících (PKK). Útok se udál týden po atentátu v Istanbulu, který si vyžádal 44 obětí a k němuž se přihlásila radikální kurdská skupina Sokoli osvobození Kurdistanu (TAK) s údajnými vazbami na PKK. Po atentátu pozatýkala turecká policie stovky lidí.

Telegraficky

- Dne 15. prosince schválil Evropský parlament (EP) tzv. suspenzivní mechanismus, který umožňuje Evropské komisi i členským státům EU v případě potřeby snadněji obnovit vízovou povinnost pro občany třetích zemí. Přijetím mechanismu podmínily některé unijní země svůj souhlas se zrušením krátkodobých víz pro občany Ukrajiny a Gruzie.

